Haarlem

Raadsstuk

Onderwerp: Beschikbaar stellen aangepast aanvullend krediet Industriehaven brug
BBV nr: 2016/516653
1. Inleiding

Voor de bouw van de brug is geconstateerd dat het beschikbare budget niet voldoende is. Met de commissie Ontwikkeling is eerder gesproken over een aanvullend krediet van twee miljoen voor de brug Industriehaven op 13 september 2016 (2016/342669). De commissie heeft toen gevraagd nader onderzoek te doen naar de baten van de fietsbrug en naar de bereidheid van de ondernemers om de financiële bijdrage te verhogen. Tijdens de commissie vergadering heeft de wethouder toegezegd onderzoek te doen naar aanvullende financiering opdat het tekort niet uitsluitend en alleen door de gemeente Haarlem zou worden gedragen. Op basis is hiervan zijn aanvullende gesprekken gevoerd met de Stichting Belangenvereniging Figeeterrein en het ministerie van I&M als subsidieverlener van Beter Benutten 2. Daarnaast is op verzoek van de raadscommissie een kosten-batenanalyse uitgevoerd.

Uit deze analyse (zie bijlage 3) blijkt dat de kosten en de baten voor de nieuwe fietsbrug nagenoeg in evenwicht zijn. Zeker omdat als onderdeel van de kosten een risicoreservering is opgenomen. Bovendien blijkt uit het rapport dat er sprake zal zijn van heel veel fietsbewegingen per dag (2.200) waarmee aangetoond wordt dat de brug een belangrijke functie heeft in het beter bereikbaar maken van het bedrijventerrein Waarderpolder. Uit het rapport is verder af te leiden dat de gunstige effecten voor Haarlem een verhoging van OZB opleveren en zoals in het convenant Waarderpolder al is aangeven dat de brug voor het bedrijventerrein belangrijk is en leidt tot een waardevermeerdering van eigen uitgeefbare grond. De conclusie is dan ook dat de realisatie van de fietsbrug van toegevoegde waarde is voor het bedrijventerrein en voor Haarlem.

Het programma Beter Benutten 2, dat als onderdeel van de subsidie zal worden opgestart, zal er ook toe leiden dat werknemers van de Waarderpolder worden gestimuleerd om niet langer met de auto naar het werk te gaan, maar daarvoor de fiets of het openbaar vervoer te gebruiken. De fietsbrug is in dat programma een belangrijke schakel.
De ondernemers zijn bereid gebleken hun bijdrage met €200.000,- te verhogen tot maximaal 10% van de projectkosten. Ook het onderdeel brug van de subsidie van Beter Benutten 2 lijkt mogelijk te worden verhoogd met €500.000,- . Daarmee is het tekort verkleind van 2 miljoen naar 1,3 miljoen. De subsidie van Beter Benutten 2 heeft niet alleen betrekking op de aanleg van de fietsbrug, maar komt voor het overgrote deel ten goede aan een betere bereikbaarheid van de Waarderpolder met de fiets en het openbaar vervoer. Daarvoor is onder meer met de Industrie Kring Haarlem (IKH) een heel programma opgesteld. De start van de activiteiten die moeten leiden tot een betere bereikbaarheid van de Waarderpolder staat begin 2017 gepland.

De gemeenteraad heeft eerder ingestemd (in 2015) met het voornemen van het college om de 'zuidwest hoek' van de Waarderpolder vanuit het centrum van de stad beter bereikbaar te maken voor fietsers en voetgangers en daarvoor een fietsbrug over de Industriehaven te bouwen. Deze brug verbindt de gebieden Nieuwe Energie en het Figeeterrein met elkaar. Tevens wordt een fietspad aangelegd over het Figeeterrein aan de noordzijde en aan de

zuidzijde over het terrein Nieuwe Energie dat aansluit op het fietspad naar Haarlem CS (zuidzijde) (2015/40473).

Ook de IKH heeft aangegeven groot voorstander te zijn van de brug, omdat deze niet alleen een investering in bereikbaarheid, maar ook een stimulans voor de lokale economie is. Door de eigenaren op het Figeeterrein is een verhoogde financiële bijdrage toegezegd (Stichting Belangenbehartiging Figeeterrein) en de eigenaren zijn daarnaast bereid de benodigde grond 'om niet' over te dragen (Vereniging van eigenaren Figeecentre).

Voor de financiële dekking van het project zijn twee subsidies aangevraagd te weten HIRB en Beter Benutten 2. De eerder aangevraagde provinciale subsidie Fietsimpuls is in een eerder stadium ingetrokken door het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden. Het ministerie heeft mondeling toegezegd voornemens te zijn de aanvraag te honoreren en ook de HIRB kan worden behouden.

Middels deze nota vraagt het college de raad in te stemmen met de bouw van een fietsbrug door het aanvullend krediet te verstrekken om het werk te kunnen aanbesteden.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. De voorlopig opgelegde geheimhouding ex artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet op de bij dit besluit behorende bijlagen (bijlage 1 en 2) te bekrachtigen op basis van artikel 10, tweede lid aanhef en onder b van de Wet openbaarheid van bestuur, tot na de oplevering van het project.
2. Voor de Industriehaven brug een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van €1.300.000,-
3. Het aanvullende krediet op te nemen in het Investeringsplan 2017-2021.
4. Bij de behandeling en vaststelling van het Investeringsplan jaarschijf 2018 de mogelijke overschrijding voor 2018 op te lossen.

3. Beoogd resultaat

Het realiseren van een snelle en veilige fietsverbinding tussen het centrum van Haarlem en de Waarderpolder en daarmee de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van de Waarderpolder te vergroten.

4. Argumenten

Hogere projectraming

De Raad heeft in 2015 een krediet beschikbaar gesteld van €2.525.000,- (nr. 2015/40473). In juli 2016 is er een geactualiseerde projectraming opgesteld. Deze geactualiseerde raming verschilde aanzienlijk van de eerdere projectraming. Uit de actualisatie bleek dat in het voorlopig ontwerp onvoldoende rekening was gehouden met de financiële consequenties van de aanvullende eisen op de verschillende projectonderdelen. Hierop heeft de gemeente Haarlem uit voorzorg een second opinion aangevraagd op beide ramingen. De verschillen tussen de ramingen en de resultaten van de second opinion zijn beschreven in bijlage 2 van dit raadsstuk. Het verschil wordt veroorzaakt door onderstaande hogere kostenposten:

Kostenaspecten	Meerkosten	Toelichting
Zwaardere geleide- en remmingswerken	+ €300.000,-	De geldende scheepvaartklasse vereist veel zwaardere geleide- en remmingswerken ter bescherming van de brug en veiligheid voor de scheepvaart
Opnemen van wachtplaatsen in geval van calamiteiten	+ €120.000,-	In geval van calamiteiten (bijv. niet functioneren van de beweegbare brug) dienen voorzieningen voor wachtplaatsen te worden meegenomen zodat schepen tijdelijke kunnen aanleggen
Dubbele afstandsbediening vanuit de Prinsenbrug en Waarderbrug	+ €300.000	Door de beperkte capaciteit van het bedienend personeel dient uit veiligheidsoverwegingen de brug vanuit twee locaties bedient te kunnen worden
Verschil in hoeveelheden en eenheidsprijzen	+ €110.000,-	Betreft een verschil in de hoeveelheid en eenheidsprijzen van de toegepaste materialen zoals staal, beton en verharding.
Engineeringskosten	+ €170.000,-	Betreft extra kosten voor de ontwerp, engineering en uitvoeringsbegeleiding voor de gemeente en de aannemer.
Bijbehorende indirecte kosten	+ €400.000,-	Als gevolg van een toename van de directe kosten nemen eveneens de indirecte kosten toe voor de aannemer
Opnemen van een risicoreservering	+ €600.000,-	Op basis van het risicoprofiel en recente ervaringen is een verhoogd profiel aangehouden
TOTAAL	**+ €2.000.000,-**	

Genoemde projectkosten zijn ook vergelijkbaar bij soortgelijke bruggen.

Het opnemen van risico-reserveringen
De gemeente heeft bij aanvang van het project een risicosessie gehouden waarbij alle aan het project gerelateerde risico's zijn benoemd. Voor alle benoemde risico's zijn beheersmaatregelen benoemd. Naarmate het proces vordert, komt er meer zicht op de beheersing van de risico's waardoor deze kunnen bijgesteld of zelfs helemaal vervallen. De ervaring van eerdere projecten leert dat het verstandig is om vooraf de risico's en beheersmaatregelen te benoemen en hiervoor een risicovoorziening op te nemen. Mocht er zich toch een risico voordoen, dan is er dekking voor dit risico. Een aantal grote risico's voor het project is:

- verontreinigingen Hendrik Figeeweg
- flora en faunawet
- niet-gesprongen explosieven
- sterkte en stabiliteit van de bestaande kademuren
- gasleiding in het tracé onder de insteek Industriehaven
- schadeclaims door vertraging tijdens de uitvoering

Als zich geen risico's voordoen of het risicobudget slechts deels benut wordt, dan vloeit het restant van het risicobudget terug. Gedurende het proces zal er apart gerapporteerd worden over de risico's.

Hogere bijdrage van de ondernemers Figeeterrein
Door de eigenaren op het Figeeterrein (Stichting Belangenbehartiging Figeeterrein) is eerder een financiële bijdrage toegezegd van €250.000,-. Nu de projectkosten voor de brug hoger

blijken te zijn, is door de belangenvereniging de toezegging gedaan om de bijdrage te verhogen tot 10% van de projectkosten met een maximum van €450.000,-.

Hogere bijdrage Beter Benutten 2
De bijdrage vanuit de ondernemers is van invloed op de hoogte van de financiële bijdrage vanuit de subsidie Beter Benutten 2 (kosteneffectiviteit). Doordat de ondernemers deze bijdrage hebben verhoogd is tevens meer financiële ruimte ontstaan vanuit Beter Benutten 2. Deze bijdrage is vervolgens verhoogd met €500.000,-.

Er is ruimte beschikbaar in het investeringsplafond
In het Investeringsplan 2016 is ruimte onder het kasstroomplafond doorgeschoven van 2017 naar 2018. Met het verstrekken van het investeringskrediet Industriehavenbrug van € 1,3 miljoen ten laste van jaarschijf 2017 is het nodig om de beweging weer ongedaan te maken. Daardoor kan de investering in 2017 binnen het kasstroomplafond 2017 gerealiseerd worden en ontstaat er een tekort van € 670.000 t.o.v. ket kasstroomplafond 2018. In 2019 is er voldoende ruimte onder het kasstroomplafond en wel ruim € 7 mln. Bij de actualisatie van het Investeringsplan 2017 zal of door actualisatie of door bijsturing voor € 670.000 aan investeringen doorgeschoven moeten worden naar de jaarschijf 2019.
Door de investering ad € 1,3 mln. in 2017 wordt ook het investeringsplafond (kapitaallasten plafond) in het jaar 2019 overschreden met een bedrag van € 50.000. Bij de actualisatie van het Investeringsplan 2017 zal blijken of bijsturing nodig is of dat de actualisatie door de bijgestelde planning automatisch zorgt voor het niet overschrijden van het investeringsplafond.

In de onderstaande tabel zijn de geactualiseerde kosten en dekkingen van het project opgenomen.

Kosten		***Dekking***	
Projectkosten	€ 4.525.000,-	GREX	€ 1.265.000,-
		HIRB	€ 500.000,-
		Beter Benutten	€ 1.000.000,-
		Ondernemers	€ 450.000,-
		Investeringsplan 2017-2021	€ 1.310.000,-
TOTAAL	**€ 4.525.000,-**		**€ 4.525.000,-**

Subsidies vervallen bij het niet behalen van de opleverdatum
Voor zowel de HIRB als Beter Benutten 2 geldt formeel dat de fietsverbinding uitgevoerd moet zijn voor 31 december 2017. De subsidie vervalt dus indien de brug niet voor deze datum is gerealiseerd. In de lopende gesprekken met de subsidieverstrekkers wordt een mogelijke verlenging van deze datum aangegeven mits de bouw tot een zodanig stadium is gevorderd dat realisatie onoverkomelijk een feit is.

Geheimhouding
De geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet op de bij dit besluit behorende Bijlagen (bijlage 1 en 2) is door het college opgelegd op basis van artikel 10, tweede lid aanhef en onder b van de Wet openbaarheid van bestuur. De raadsnota en bijlage 1 en 2 bevatten financiële informatie die de aanbesteding van het project nadelig kan beïnvloeden. Door openbaarmaking van de bij de raadsnota behorende bijlagen (bijlage 1 en 2) is het risico dat marktpartijen voorinformatie vinden, waarop zij hun eventuele bieding kunnen baseren. Dit raakt de financiële belangen van de gemeente Haarlem. De bijlagen worden openbaar na oplevering van het project.

5. Risico's en kanttekeningen

Geen ruimte meer in het investeringsplan voor andere projecten
Door de opvoering van de Industriehavenbrug is de ruimte in het investeringsplan voor eventueel nieuwe initiatieven en versnellingen van projecten van latere jaren naar 2018 niet meer mogelijk.

Nadere afspraken maken over de subsidievoorwaarden
Voor zowel de HIRB als Beter Benutten 2 geldt formeel dat de fietsverbinding uitgevoerd moet zijn voor 31 december 2017. In de lopende gesprekken met de subsidieverstrekkers wordt een mogelijke verlenging van deze datum aangegeven mits de bouw tot een zodanig stadium is gevorderd dat realisatie onoverkomelijk een feit is. Deze afspraken met de subsidieverstrekkers moeten definitief zijn afgerond voor de gunning aan de aannemer. Indien dit niet lukt bestaat de mogelijkheid om het voornemen tot gunning uit te stellen of uiteindelijk niet over te gaan tot gunnen.

6. Uitvoering

Inspraakprocedure is al gestart
Om het project te kunnen realiseren binnen de voorwaarde vanuit de subsidies (opleverdatum voor 31 december 2017) is het voorlopig ontwerp reeds vrijgegeven voor inspraak van 1 juli tot 12 augustus 2016. De ARK heeft zich positief over het ontwerp uitgesproken. Op basis van de ingediende zienswijzen wordt het definitief ontwerp vastgesteld. Hierdoor kunnen eventuele zienswijzen nog vroegtijdig mee worden genomen in het ontwerp en de contractstukken voor- en tijdens de aanbestedingsprocedure. Daarnaast dient na gunning de aannemer het ontwerp verder technisch uit te werken voordat gestart kan worden met de uitvoering. Dit geeft ook de mogelijkheid om nog eventuele wijzigingen mee te nemen. Opgemerkt moet worden dat geen belangrijke bezwaren tegen de aanleg van de brug en het ontwerp binnen gekomen zijn.

Voortgang aanvraag WABO projectbesluit
Omdat de aanleg van de brug niet past in het huidige bestemmingsplan zal een WABO-projectbesluit procedure gestart worden. De aanvraag is hiervoor inmiddels ingediend bij de gemeente. De procedure dient medio 2017 afgerond te zijn in verband met de start uitvoering. Afhankelijk van eventuele zienswijzen kan de planning afwijken en invloed hebben op start uitvoering en daarmee ook de einddatum.

Overdracht grondeigendom
De fietsverbinding gaat over grondeigendom van derden (Hendrik Figeeweg). De overdracht van de grond moet nog juridisch geformaliseerd worden. Een voorstel om de grond over te dragen door middel van een koopovereenkomst ligt ter beoordeling bij de Vereniging van eigenaren Figeecentre. De overdracht moet gereed zijn voordat gestart kan worden met de uitvoering. Wanneer dit niet rond komt zal het project vertraging opleveren of geen verdere doorgang kunnen vinden.

7. Bijlagen
1. Kostenraming Industriehaven brug W+B d.d. 10 augustus 2016
2. Second opinion bouw- en investeringskosten KONTEK d.d. 22 augustus 2016
3. Kostenbatenanalyse, Stedplan

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De voorlopig opgelegde geheimhouding ex artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet op de bij dit besluit behorende bijlagen (bijlage 1 en 2) te bekrachtigen op basis van artikel 10, tweede lid aanhef en onder b van de Wet openbaarheid van bestuur, tot na de oplevering van het project.
2. Voor de Industriehaven brug een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van €1.300.000,-
3. Het aanvullende krediet op te nemen in het Investeringsplan 2017-2021
4. Bij de behandeling en vaststelling van het Investeringsplan jaarschijf 2018 de mogelijke overschrijding voor 2018 op te lossen.

15 DEC 2016

Gedaan in de vergadering van ... ... (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier De voorzitter